

Rode koningin

Victoria Aveyard
Rode koningin

Vertaald door Marion Drolsbach en Ellis Post Uiterweer

2016
Amsterdam

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij,
Amsterdam | Antwerpen

Copyright © 2015 Victoria Aveyard
Copyright Nederlandse vertaling © 2015 Marion Drolsbach en
Ellis Post Uiterweer
Eerste druk augustus 2015
Tweede druk februari 2016
Oorspronkelijke titel *Red Queen*
Oorspronkelijke uitgever HarperCollins
Omslagontwerp b'IJ Barbara
Omslagillustratie HarperCollins Children's Books & Michael Frost
Foto auteur Stephanie Girard
Vormgeving binnenwerk CeevanWee, Amsterdam
Druk Koninklijke Wöhrmann, Zutphen
ISBN 978 90 234 9028 9
NUR 280

uitgeverijcargo.nl

!

*Voor pa en ma en voor Morgan, die wilde weten wat er
daarna gebeurde, ook al wist ik het zelf nog niet.*

1

Ik heb de pest aan Vrijdag de Voorste. Dan is het druk in het dorp, en nu, in de zomerse hitte, is dat wel het laatste wat je wilt. Op mijn plekje in de schaduw is het niet zo erg, maar de stank van al die zwetende lijven na een ochtend hard werken is genoeg om de melk te laten verzuren. De lucht trilt van de vochtige hitte, en zelfs de plassen na het onweer van de vorige dag zijn warm, met regenboogkleuren erin van olie en vet.

De markt loopt leeg, iedereen sluit zijn kraam voor de rest van de dag. De kooplui zijn afgeleid en achteloos, en dat maakt het makkelijk voor me om van hun waren te pakken wat ik wil. Wanneer ik daarmee klaar ben, staan mijn zakken bol van de snuisterijen, en heb ik een appel voor onderweg. Niet gek voor een paar minuutjes werk. Terwijl de mensen zich in drommen voortbewegen, laat ik mezelf meevoeren op het menselijk getij. Mijn handen flitsen in snelle, korte bewegingen. Hier een paar papieren biljetten uit de zak van een man, daar een armband van een vrouwenpols – geen grote dingen. De dorpingen hebben het te druk met schuifelen om een zakkenroller onder hen op te merken.

Om ons heen rijzen de gebouwen op palen op, alsof ze op stelten staan (het dorp heet dan ook heel origineel Opstelten). Ze staan wel drie meter boven de modderige grond. In het voorjaar staan de lagere gedeelten van het dorp onder water, maar het is nu augustus, de tijd dat uitdroging en zonziekte door het dorp rondwaren. Bijna iedereen verheugt zich op Vrij-

dag de Voorste, als ze allemaal vroeg uit hun werk of uit school komen. Maar ik niet. Nee, ik ga liever naar school, om niks te leren in een lokaal vol kinderen.

Niet dat ik nog veel langer op school zal zitten. Mijn achttiende verjaardag komt eraan, en dus ook de dienstplicht. Ik ben nergens in de leer, ik heb geen werk, dus word ik net als alle andere niksdoeners de oorlog in gestuurd. Geen wonder dat er nergens werk is te krijgen, want iedere man, vrouw of jongere doet zijn of haar best uit het leger te blijven.

Mijn broers zijn ten strijde getrokken toen ze achttien werden, en alle drie werden ze eropuit gestuurd om tegen de Meerlanders te vechten. Scheem is de enige die een beetje kan schrijven, en hij stuurt me brieven wanneer hij maar kan. Van mijn twee andere broers, Bree en Tramy, heb ik al meer dan een jaar niets gehoord. Maar geen nieuws is goed nieuws. Soms hoort een familie helemaal niets, en dan staat hun zoon of dochter ineens voor de deur omdat die verlof heeft of ongelooflijk genoeg uit de dienst is ontslagen. Maar meestal krijg je een brief op geschept papier met het zegel van de koning erop waarin je in het kort wordt bedankt dat je het leven van je kind hebt gegeven. Misschien krijg je zelfs een paar knopen van het verscheurde, toegetakelde uniform.

Ik was dertien toen Bree wegging. Hij gaf me een zoen op mijn wang, en een paar oorbellen die mijn zusje Gisa en ik moesten delen. Ze waren van glazen kralen in de mistige roze kleur van een zonsondergang. Nog diezelfde nacht hebben we gaatjes in onze oorlelletjes geprikt. Tramy en Scheem hielden die traditie in ere toen ook zij vertrokken. Nu hebben Gisa en ik allebei één oor met drie steentjes erin om ons te herinneren aan de drie broers die ergens strijd leveren. Ik geloofde niet echt dat ze moesten gaan, ik geloofde het pas toen de legioensoldaat in zijn blinkende wapenrusting kwam en hen de een na de ander meenam. En dit najaar zullen ze mij komen halen. Ik ben al aan het sparen – en stelen – om oorbellen voor Gisa te kopen.

Denk er maar niet aan... Dat zegt mijn moeder altijd over het leger, over mijn broers, over alles. Goede raad, mam.

Verderop in de straat, bij het kruispunt van de Molen- en de Loperstraat, groeit de menigte aan doordat nog meer dorpelingen zich bij ons voegen. Een bende kinderen, diefjes in opleiding, zwermt erdoorheen met hun tastende vingertjes. Ze zijn te jong om goed te zijn, en de beveiligers grijpen snel in.

Ik voel iets bij mijn middel, en met een ruk draai ik me intuïtief om. Ik grijp naar de hand van degene die zo stom is mijn zak te willen rollen en houd die zo stevig vast dat de kleine ondeugd onmogelijk kan wegrekken. Maar ik heb geen magere joch te pakken; ik kijk op naar een gezicht met een zelfgenoegzaam lachje.

Kilorn Wirwar. Leerjongen van een visser, oorlogswees, waarschijnlijk mijn enige echte vriend. Als kind vochten we veel en vaak, maar nu we wat ouder zijn – en hij wel een kop groter is dan ik – doe ik mijn best dergelijke schermutselingen te mijden. Ik kan hem eigenlijk best goed gebruiken. Bijvoorbeeld omdat hij bij de bovenste plank kan.

‘Je bent sneller geworden,’ zegt hij grinnikend, en hij rukt zijn pols los.

‘Of jij langzamer.’

Hij slaat zijn ogen ten hemel en snaait de appel uit mijn hand.

‘Wachten we op Gisa?’ vraagt hij, en hij neemt een hap uit de appel.

‘Ze heeft een pasje voor vandaag. Ze moet werken.’

‘Nou, laten we dan maar opschieten. Ik wil niks missen.’

‘Dat zou echt een ramp zijn.’

‘Ts, Mare,’ zegt hij, en hij zwaait met zijn vinger. ‘Dit wordt geacht leuk te zijn.’

‘Het wordt geacht een waarschuwing te zijn, stomkop.’

Maar hij beent al met grote stappen weg, en dat dwingt me om bijna te gaan draven om hem bij te houden. Hij loopt een

beetje wankelend. Zeebenen, beweert hij, hoewel hij nooit ver de zee op is geweest. Maar de lange uren op de vissersboot van zijn meester, zelfs op de rivier, hebben vast wel effect gehad.

Net zoals mijn vader was die van Kilorn naar de oorlog gestuurd, maar de mijne kwam terug met maar één been en één long, en meneer Wirwar kwam terug in een schoenendoos. Kilorns moeder ging ervandoor en liet haar zoon aan zijn lot over. Bijna was hij toen verhongerd, maar hij wist toch steeds ruzie met me te zoeken. Ik gaf hem te eten opdat ik niet tegen een zak vol botten hoefde te schoppen, en nu, tien jaar later, staat hij daar. In elk geval is hij leerjongen en hoeft hij niet de oorlog in.

We komen bij de voet van de heuvel waar nog meer mensen zijn die staan te duwen en te trekken. Op Vrijdag de Voorste is je aanwezigheid verplicht, tenzij je zoals mijn zusje 'onmisbaar' bent. Alsof iemand die op zijde borduurt onmisbaar kan zijn. Maar de Zilveren zijn dol op hun zijde, nietwaar? Zelfs de beveiligers, althans sommige, kunnen worden omgekocht met lapjes die mijn zusje heeft vervaardigd. Niet dat ik daar iets van weet, hoor.

Het wordt donker terwijl wij de stenen trap beklimmen naar de top van de heuvel. Kilorn neemt twee treden tegelijk, maar hij blijft af en toe wel op me wachten. Zelfvoldaan grijnst hij naar me, met fonkelende groene ogen.

'Soms vergeet ik dat je kinderbenen hebt.'

'Beter dan kinderhersens,' snauw ik, en ik geef hem een tikje op de wang terwijl ik voorbij loop. Achter me hoor ik hem lachen.

'Je bent mopperiger dan anders.'

'Ik heb nou eenmaal de pest aan dit soort dingen.'

En dan zijn we in de arena, in de stralende zon. De arena is tien jaar geleden gebouwd en is het grootste bouwwerk in Opstelten. Vergeleken met de gigantische arena's in de steden stelt het niets voor, maar toch, die hoge, stalen bogen en hon-

derden meters beton zijn voldoende om indruk te maken op een dorpsmeisje.

Overal zijn beveiligers, met hun zwarte en zilveren uniformen zijn ze duidelijk zichtbaar tussen de menigte. Dit is Vrijdag de Voorste, en ze popelen om alles te zien. Ze hebben geweren of pistolen bij zich, al zijn die niet nodig. Het is de gewoonte dat de beveiligers Zilveren zijn, en Zilveren hebben van ons Roden niets te vrezen. Dat weet iedereen. We zijn niet hun gelijken, hoewel je dat niet aan ons kunt zien. Het enige wat ons onderscheidt, aan de buitenkant althans, is dat de Zilveren rechtop lopen. Onze ruggen zijn krom door het harde werk, de onbeantwoorde hoop en de onvermijdelijke teleurstelling over ons levenslot.

In de open arena is het net zo warm als erbuiten, en Kilorn, die zoals altijd goed oplet, brengt me naar een beschaduwde plek. We hebben geen gemakkelijke stoelen, we moeten plaatsnemen op de lange betonnen banken, maar de Zilveren edelen boven ons hebben koele, comfortabele loges. Zij hebben iets te drinken en te eten, zelfs ijs in hartje zomer, zachte stoelen, elektrisch licht en andere gemakken die nooit mijn deel zullen zijn. De Zilveren kijken niet meer op van al die weelde, ze klagen juist over de 'verschrikkelijke omstandigheden'. Ik zal ze eens laten zien wat verschrikkelijke omstandigheden zijn als ik de kans krijg. Wij hebben alleen harde banken en een paar beeldschermen die bijna te fel zijn en veel te lawaaiig en pieperig.

'Wedden om een dag loon dat het vandaag weer een sterke is?' zegt Kilorn terwijl hij het klokhuis van de appel naar beneden in het strijdperk gooit.

'We wedden nergens om,' zeg ik meteen terug. Veel Roden vergokken hun loon aan gevechten, in de hoop iets te winnen om hen door weer een week te helpen. Maar ik doe dat niet, zelfs niet met Kilorn. Het is makkelijker om de beurs van een bookmaker te snijden dan geld van hem te winnen. 'Je zou je geld niet daaraan moeten verspillen.'

‘Het is geen verspilling als ik gelijk heb. Een sterke slaat altijd wel iemand aan gort.’

Ten minste de helft van de gevechten wordt gevoerd door sterken, want hun vaardigheden zijn beter geschikt voor de arena dan die van de meeste Zilveren. Ze lijken het fijn te vinden om met hun bovenmenselijke kracht andere vechters als lappenpoppen in het rond te smijten.

‘En de ander?’ vraag ik. Ik denk aan alle Zilveren die zouden kunnen opdraven. Telky’s, snellen, nimfen, groenen, steenhuiden... Allemaal vreselijk om naar te kijken.

‘Geen idee. Hopelijk iets gaafs. Ik kan wel iets leuks gebruiken.’

Kilorn en ik zijn het niet altijd eens over wat ik de Zilveren Schouw noem. Ik vind het niet echt prettig om te kijken naar twee vechtersbazen die elkaar verrot slaan, maar Kilorn vindt dat geweldig. Laat ze elkaar maar in elkaar slaan, zegt hij, ze horen toch niet bij ons volk.

Hij snapt niet waar het om gaat bij de Schouw. Dat is geen gewoon vermaak, bedoeld om de Roden even rust van hun slopende werk te gunnen. Ze zijn berekenend, kil, een boodschap. Alleen Zilveren kunnen in arena’s strijden omdat alleen een Zilveren de arena kan overleven. Ze vechten om ons te laten zien hoe sterk en machtig ze zijn. Jullie kunnen niet tegen ons op, wij zijn beter dan jullie, wij zijn goden. Dat vertelt elke bovenmenselijke klap die ze uitdelen.

En ze hebben groot gelijk. Afgelopen maand nog heb ik een gevecht tussen een snelle en een telky gezien, en hoewel de snelle vlugger kon bewegen dan het oog kon waarnemen, versloeg de telky hem toch. Met geestkracht tilde hij de snelle gewoon van de grond. De snelle stikte zowat; ik denk dat de telky hem stiekem bij zijn keel had vastgegrepen. Toen de snelle blauw aanliep, werd de telky als winnaar uitgeroepen. Kilorn juichte. Hij had op de telky gewed.

‘Dames en heren, Zilveren en Roden, welkom op deze Vrij-

dag de Voorste, het klapstuk van augustus.’ De stem van de omroeper schalt door de arena, versterkt door de wanden. Zoals gewoonlijk klinkt hij verveeld, en dat kan ik hem niet kwalijk nemen.

Ooit bestond het klapstuk niet uit een gevecht, maar was het een terechtstelling. Gevangenen, en vijanden van de staat, werden overgebracht naar Archeon, de hoofdstad, en gedood in aanwezigheid van een menigte Zilveren. Ik vermoed dat de Zilveren dat lollig vonden, en daarna kwamen er gevechten. Niet om te doden, maar ter vermaak. En later werden de gevechten het klapstuk, en werden ze gehouden in andere steden, in andere arena’s en voor een ander publiek. Uiteindelijk mochten de Roden ook komen kijken, op de goedkope plaatsen. Het duurde niet lang of de Zilveren bouwden overal arena’s, zelfs in dorpjes als Opstelten, en terwijl het bijwonen eerst een gunst was geweest, werd het een verplichte vloek. Mijn broer Scheem zegt dat dat is omdat er in plaatsen met een arena aanzienlijk minder misdaad is, minder rebelse praat, zelfs minder opstandjes. Nu hoeven de Zilveren geen terechtstellingen, legioenen of zelfs beveiligers te gebruiken om de vrede te bewaren; twee voorvechters jagen ons net zo goed schrik aan.

Vandaag lijken de twee de klus wel aan te kunnen. De eerste die het witte zand betreedt wordt aangekondigd als Cantos Carros, een Zilveren uit Havenbaai in het oosten. Niemand hoeft me te vertellen dat hij een sterke is. Op het scherm verschijnt een duidelijke opname van de krijger. Zijn armen zijn net boomstammen, met pezen en aderen die zich aftekenen onder zijn huid. Als hij lacht, zie ik ontbrekende of afgebroken tanden. Misschien heeft hij als opgroeiende jongen mot gehad met zijn tandenborstel.

Naast me juicht Kilorn, en de andere dorpingen juichen met hem mee. Een beveiligers gooit een brood voor de moeite naar degenen die het hardst juichen. Links van me geeft een andere een geel papiertje aan een schreeuwend kind. Een LEC-

bon. Een extra rantsoen elektriciteit. En dat allemaal om ons aan het juichen te krijgen, aan het schreeuwen, aan het kijken, ook al willen we dat helemaal niet.

‘Goed zo, laat je horen!’ zegt de omroeper zo enthousiast als hij maar kan. ‘En hier hebben we zijn tegenstander, rechtstreeks uit de hoofdstad. Samson Merandus!’

Waarschijnlijk is dat de tweede zoon van een tweede zoon, die probeert naam te maken in de arena. Naast die menselijke spierbal ziet hij er bleek en tener uit, maar zijn blauwstalen wapenrusting is prima, en glanzend gepoetst. Hoewel hij bang zou moeten zijn, ziet hij er merkwaardig rustig uit.

Zijn achternaam klinkt bekend, maar die is dan ook niet ongebruikelijk. Veel Zilveren horen bij beroemde families, Huizen genaamd, die tientallen leden hebben. De regerende familie in onze streek, het Hoofddal, is het Huis Welle, maar ik heb gouverneur Welle nog nooit van mijn leven gezien. Hij bezoekt de streek nooit vaker dan een of twee keer per jaar, en zelfs dan verlaagt hij zich nooit tot een bezoek aan een Rood dorpje als het mijne. Ik heb een keer zijn rivierboot gezien, een rank vaartuig met groene en goudkleurige vaandels. Hij is een groene, en toen hij voorbijvoer, kwamen de bomen langs de oever in bloei en floepten er bloemen uit de aarde. Ik vond het prachtig, totdat een van de oudere jongens stenen naar de boot ging gooien. De stenen vielen zonder schade aan te richten in het water. Toch hebben ze de jongen in het blok gezet.

‘Dat wint de sterke.’

Kilorn kijkt met een frons naar de kleine voorvechter. ‘Hoe weet je dat nou? Over welke macht beschikt Samson?’

‘Wat maakt het uit, hij gaat toch verliezen,’ zeg ik spottend terwijl ik gemakkelijk ga zitten om te kijken.

Het gebruikelijke signaal schalt door de arena. De meesten staan op omdat ze alles goed willen zien, maar ik blijf bij wijze van stil protest zitten. Ik lijk dan wel rustig, maar vanbinnen

kook ik van woede. Van woede en van afgunst. Wij zijn goden, klinkt het in mijn hoofd.

‘Vechters, ga klaarstaan.’

Dat doen ze, ieder aan een kant van het strijdperk. Vuurwapens zijn niet toegestaan bij gevechten in de arena, dus trekt Cantos een kort, breed zwaard. Ik betwijfel of hij het nodig zal hebben. Samson trekt geen wapen, zijn handen hangen langs zijn zij, zijn vingers bewegen.

Een zwaar, zoemend elektrisch geluid klinkt op. Dit gedeelte vind ik vreselijk. Het geluid trilt door mijn gebit, door mijn gebeente, totdat ik denk dat er iets uit elkaar zal spatten. En dan eindigt het abrupt in geklingel. Het gaat beginnen. Ik kan weer ademen.

Meteen lijkt het een bloedbad te worden. Cantos stormt als een stier naar voren, hij doet het zand opstuiven. Samson doet zijn best Cantos te ontwijken, met zijn schouder probeert hij langs hem heen te komen, maar de sterke is snel. Hij grijpt Samson bij een been en slingert hem door de arena alsof hij uit veertjes bestaat. Het gejuich overstemt Samsons kreet van pijn als hij tegen de betonnen wand aan kwakt, maar de pijn is wel te zien aan zijn gezicht. Voordat hij overeind kan krabbelen, staat Cantos al over hem heen gebogen en tilt hem dan hoog op. Samson komt neer in het zand in wat alleen maar te beschrijven is als een hoop gebroken beenderen, maar op de een of andere manier lukt het hem te gaan staan.

‘Is hij soms een boksbal?’ Kilorn lacht. ‘Zet ’m op, Cantos!’

Kilorn geeft niets om een extra brood of een paar minuten meer elektriciteit. Dat is niet waarom hij juicht. Hij wil gewoon bloed zien, bloed van een Zilver, zilverbloed dat de arena kleurt. Het maakt niet uit dat het bloed alles is wat wij niet zijn, alles wat we nooit kunnen worden, alles wat we willen. Hij wil het gewoon zien, hij wil zichzelf voor de gek houden dat ze gewoon menselijk zijn, dat ze gewond kunnen raken en verslagen kunnen worden. Maar ik weet wel beter. Hun bloed is een

bedreiging, een waarschuwing, een belofte. Wij zijn niet hetzelfde en dat zullen we ook nooit zijn.

Kilorn wordt niet teleurgesteld. Zelfs degenen in de loges kunnen het metalige, regenboogkleurige vocht uit Samsons mond zien druipen. Als een waterige spiegel weerkaatst het de zomerzon, een iriserende stroom sijpelt langs zijn hals zijn wapenrusting in.

Dat is het echte verschil tussen Zilveren en Roden: de kleur van ons bloed. Door dit eenvoudige verschil zijn ze op de een of andere manier sterker, slimmer en beter dan wij.

Samson spuugt een klodder zilverbloed sprankelend door de arena. Een paar meter verder omklemt Cantos zijn zwaard steviger, klaar om er een eind aan te maken.

‘Arme stakker,’ mompel ik. Blijkbaar heeft Kilorn gelijk. Een boksbal.

Cantos dreunt door het zand, zijn zwaard geheven en zijn ogen vuur spuwend. En dan blijft hij opeens stokstijf staan, waardoor zijn wapenrusting rinkelt. In het midden van het strijdperk wijst de bloedende vechter naar Cantos, met sturende ogen die botten kunnen breken.

Samson knipt met zijn vingers en Cantos loopt precies op de maat van Samsons bewegingen. Zijn mond valt open alsof hij sloom of achterlijk is. Alsof hij zijn geestvermogens kwijt is geraakt.

Ik kan mijn ogen niet geloven.

Er daalt een doodse stilte neer in de arena, terwijl ze allemaal kijken naar wat zich beneden ons afspeelt, zonder er ook maar iets van te snappen. Zelfs Kilorn weet niets te zeggen.

‘Een fluisteraar,’ breng ik ademloos uit.

Ik heb er nog nooit eentje in de arena gezien. Waarschijnlijk heeft niemand dat. Fluisteraars zijn zeldzaam, gevaarlijk en machtig, zelfs bij de Zilveren, zelfs in de hoofdstad. De geruchten over hen verschillen van elkaar, maar het komt neer op iets eenvoudigs en verkillends: ze kunnen in je hoofd komen, ze

kunnen je gedachten lezen, en ze kunnen je geest beheersen. En dat is precies wat Samson doet: hij heeft zich langs Cantos' wapenrusting en spieren gefluisterd tot in zijn hersenen, waar geen bescherming is.

Met trillende handen heft Cantos zijn zwaard. Hij doet zijn best zich tegen Samsons macht te verzetten. Maar al is hij nog zo sterk, tegen een vijand in je hoofd valt niet te vechten.

Samsons hand maakt een kleine beweging, en zilverbloed spat in het zand wanneer Cantos zijn zwaard door zijn wapenrusting steekt, in zijn eigen buik. Zelfs hier kan ik het misse-lijkmakende, zompende geluid horen van metaal dat door vlees rijt.

Terwijl het bloed uit Cantos stroomt, klinken er gesmoorde kreten op in de arena. Nog nooit hebben ze hier zoveel bloed gezien.

Blauwe lichten flikkeren aan en zetten de grond van het strijdperk in een spookachtige gloed. Dat is het einde van het gevecht. Helers van de Zilveren rennen over het zand naar de gevelde Cantos. Zilveren horen hier niet te sterven. Zilveren horen moedig te strijden, hun vaardigheden goed te gebruiken, er een mooi schouwspel van te maken – maar niet te sterven. Per slot van rekening zijn ze geen Roden.

De beveiligers komen haastiger in actie dan ooit. Een paar zijn snellen, en die bewegen zich als in een waas terwijl ze ons de arena uit drijven. Ze willen niet dat we erbij zijn als Cantos in het zand doodgaat. Ondertussen schrijdt Samson als een titaan het strijdveld af. Zijn blik valt op Cantos' lichaam, en ik verwacht een verontschuldigende uitdrukking op zijn gezicht. Maar nee, zijn gezicht is uitdrukkingloos, en heel kil. Deze wedstrijd betekende niets voor hem. Wij betekenen niets voor hem.

Op school hebben we geleerd over de wereld voor de onze, over engelen en goden die in de hemel woonden en zachtaardig over de aarde heersten. Sommigen beweren dat het maar

verhalen zijn, maar dat geloof ik niet.

De goden heersen nog altijd over ons. Ze zijn neergedaald vanaf de sterren. En zachtvaardig zijn ze niet meer.

2

Ons huis is maar klein, zelfs voor een paalwoning, maar we hebben in elk geval uitzicht. Voordat pap gewond raakte heeft hij, toen hij een keer met verlof uit het leger was, het huis hoog gebouwd, zodat we over de rivier konden uitkijken. Zelfs bij heilig zomerweer kun je nog steeds de open plekken zien waar ooit bomen waren, maar dat bos is nu de vernieling in gekapt. De kale plekken zien eruit als een ziekte, maar in het noorden en westen zijn de onaangetaste heuvels een vrede aandenken. Er is daarbuiten nog zoveel meer. Voorbij ons, voorbij de Zilveren, voorbij alles wat ik ken.

Ik klim de ladder op naar het huis, langs verweerd hout dat zich heeft gevormd naar de handen die er elke dag over omhoog en omlaag glijden. Vanaf deze hoogte kan ik een paar bootjes stroomopwaarts zien varen, die trots hun fleurige vaandels voeren. Zilveren. Dat zijn de enigen die rijk genoeg zijn om gebruik te kunnen maken van privévervoer. Terwijl zij het gemak hebben van rijdende vervoermiddelen, plezierboten en zelfs straalluchtschepen, moeten wij het doen met onze eigen twee benen of als we geluk hebben met een rijwiel.

De boten zullen wel op weg zijn naar Zomeroord, het stadje dat elk jaar rond het zomerverblijf van de koning tot leven komt. Vandaag was Gisa daar om de naaister te helpen bij wie ze in de leer is. Ze gaan vaak naar de markt daar wanneer de koning op bezoek komt, om haar waren te verkopen aan de Zilveren kooplieden en edelen die als eendenkuikens achter de

koninklijke familie aan drommen. Het paleis zelf staat bekend als de Zonnezaal, en het schijnt prachtig te zijn, maar ik heb het nog nooit gezien. Ik weet niet waarom de koninklijke familie een tweede huis heeft, vooral niet omdat het paleis in de hoofdstad ook zo mooi moet zijn. Maar zoals alle Zilveren handelen ze niet uit noodzaak, maar worden ze gedreven door hebzucht. En wat ze willen hebben, dat krijgen ze.

Voordat ik de deur naar de gebruikelijke chaos opendoe, strijk ik met mijn hand over de vlag die op de veranda wappert. Drie rode sterren op vergeelde stof, één voor iedere broer en plaats voor nog meer. Plaats voor mij. De meeste huizen hebben zo'n vlag, sommige met zwarte strepen in plaats van sterren, als stille herinnering aan dode kinderen.

Binnen staat mam te zweten boven het fornuis. Ze roert in een stoofpot terwijl mijn vader er vanuit zijn rolstoel boos naar kijkt. Gisa zit aan tafel te borduren. Ze maakt iets moois, iets schitterends, iets wat mijn begrip geheel te boven gaat.

'Ik ben thuis,' zeg ik tegen niemand in het bijzonder. Pap zwaait naar me, mam knikt en Gisa kijkt niet op van haar lapje zijde.

Ik laat mijn buidel met gestolen waar naast haar neervallen en zorg dat de munten zo hard mogelijk rinkelen. 'Ik denk dat ik genoeg heb om een echte verjaarstaart voor pap te kopen. En nog meer batterijen, genoeg voor een maand.'

Fronsend van afkeuring gluurde Gisa naar de buidel. Ze is pas veertien, maar pienter voor haar leeftijd. 'Op een dag komen ze toch alles weghalen.'

'Jaloezie siert je niet, Gisa,' zeg ik vermanend, en ik geef haar een klopje op haar hoofd. Haar handen vliegen omhoog naar haar perfect zittende, glanzend rode haar, dat ze weer in het keurige knotje strijkt.

Zulk haar heb ik altijd graag willen hebben, al zou ik dat nooit tegen haar zeggen. Terwijl het hare als vuur is, is mijn haar wat we rivierbruin noemen. Donker aan de wortels, bleek

aan de punten, want de kleur verdwijnt uit ons haar door de stress van het bestaan in Opstelten. De meeste vrouwen dragen hun haar kort om de grijze punten te verbergen, maar ik niet. Ik wil er juist aan worden herinnerd dat zelfs mijn haar weet dat het leven niet zo zou behoren te zijn.

‘Ik ben niet jaloers,’ zegt ze verongelijkt, en dan gaat ze weer verder met haar werk. Ze borduurt bloemen van vuur, stuk voor stuk een prachtige vlam van garen op een gladde zwartzijden achtergrond.

‘Dat is heel mooi, Gisa.’ Ik laat mijn hand over een van de bloemen glijden en verwonder me over het zijdezachte gevoel. Ze kijkt op en glimlacht even, waarbij ze een regelmatig gebit laat zien. Ook al kibbelen we nog zo vaak, ze weet best dat ze mijn kleine ster is.

En iedereen weet dat ik de jaloerse ben, Gisa, denk ik; ik kan alleen maar stelen van mensen die wel iets kunnen.

Zodra ze haar leertijd heeft doorlopen, kan zij haar eigen winkel beginnen. Van alle kanten zullen de Zilveren komen om haar te betalen voor zakdoeken, vlaggen en kleren. Gisa zal bereiken wat maar weinig Roden lukt en er goed van kunnen leven. Zij zal voor onze ouders zorgen en mijn broers en mij een baantje geven om ons uit de oorlog weg te halen. Gisa gaat ons op een dag redden, enkel met naald en draad.

‘Dag en nacht, mijn meiden,’ bromt mam. Ze bedoelt het niet beledigend, maar als een stekelig feit. Gisa is bekwaam, aantrekkelijk en lief. Ik ben een beetje ruiger, zoals mam het zo aardig omschrijft. Het donker tegenover Gisa’s licht. Het enige wat we gemeen hebben is, denk ik, de gedeelde oorbellen; het aandenken aan onze broers.

Pap zit te hijgen in zijn hoek en ramt met een vuist op zijn borst. Dat komt vaak voor, want hij heeft nog maar één long. Gelukkig heeft de deskundigheid van een Rode hospik hem gered, want die heeft de klaplong vervangen door een apparaat dat voor hem kon ademen. Dat was geen Zilveren uitvinding,

want zij hebben zulke dingen niet nodig. Zij hebben helers. Maar helers verspillen hun tijd niet aan het redden van Roden of zelfs maar aan het werken aan het front om soldaten in leven te houden. De meesten blijven in de steden, waar ze het leven van stokoude Zilveren verlengen door het genezen van levers die door alcohol en dergelijke zijn verwoest. Dus zijn wij aangewezen op een zwarte markt van technologie en uitvindingen om ons te helpen beter te worden. Sommige zijn dwaas, de meeste doen het niet, maar een stukje klikkend metaal heeft mijn vader het leven gered. Ik kan het altijd horen tikken, een piepkleine trilling die pap helpt ademen.

‘Ik wil geen taart.’

‘Nou, zeg dan maar wat je wel wilt, pap. Een nieuw horloge of...’

‘Iets wat je van iemands pols hebt gestolen beschouw ik niet als nieuw, Mare.’

Voordat er weer oorlog kan uitbreken in huize Berrens haalt mam de stoofpot van het fornuis. ‘Het eten is klaar.’ Ze brengt het naar de tafel en de dampen golven over me heen.

‘Het ruikt heerlijk, mam,’ liegt Gisa. Pap is niet zo tactvol en trekt een vies gezicht.

Omdat ik me niet wil laten kennen, werk ik een paar happen stoofpot naar binnen. Tot mijn aangename verrassing is het niet eens zo erg als anders. ‘Heb je die peper gebruikt die ik voor je heb meegebracht?’

In plaats van te knikken en me glimlachend te bedanken omdat ik het heb opgemerkt, krijgt ze een kleur en geeft geen antwoord. Ze weet dat ik het heb gestolen, net zoals al mijn cadeautjes.

Gisa slaat boven haar kom haar ogen ten hemel, want ze voelt aan waar dit naartoe gaat.

Je zou denken dat ik er onderhand wel aan gewend zou zijn, maar hun afkeuring is slopend.

Zuchtend laat mam haar gezicht in haar handen zakken.

‘Mare, je weet dat ik het op prijs stel... Ik wou alleen...’

Ik maak de zin voor haar af. ‘Dat ik op Gisa leek?’

Ze schudt haar hoofd. Nog een leugentje. ‘Nee, natuurlijk niet. Dat bedoelde ik niet.’

‘Dat zal wel.’ Ik weet zeker dat ze mijn bittere toon helemaal aan de andere kant van het dorp kunnen horen. Ik doe mijn best om te zorgen dat mijn stem niet stukt. ‘Dit is de enige manier waarop ik kan meehelpen voordat... voordat ik wegga.’

Over de oorlog beginnen is een snelle manier om iedereen in mijn huis de mond te snoeren. Zelfs paps gehijg stopt. Mam wendt haar gezicht af, haar wangen worden rood van kwaadheid. Onder tafel pakt Gisa mijn hand.

‘Ik weet dat je doet wat je kan, met de beste bedoelingen,’ fluistert mam. Het kost haar moeite om te zeggen, maar toch troost het me.

Ik hou mijn mond en forceer een knikje.

Plotseling schiet Gisa overeind op haar stoel, alsof ze een schok heeft gehad. ‘O, dat vergat ik bijna. Op de terugweg van Zomeroord heb ik de post opgehaald. Er was een brief van Scheem.’

Het is alsof er een bom ontploft. Mam en pap verdringen zich en graaien allebei naar de groezelige envelop die Gisa uit haar jasje haalt. Ik laat ze hem doorgeven, het papier bestuderen. Ze kunnen geen van beiden lezen, dus peuren ze zo veel mogelijk informatie uit het papier zelf.

Pap ruikt aan de brief om de geur thuis te brengen. ‘Denen. Geen rook. Dat is gunstig. Hij is weg uit de Smoor.’

We halen allemaal opgelucht adem bij die constatering. De Smoor is de platgebombardeerde strook land die Nortta met de Meerlanden verbindt, de streek waar het meest wordt gevochten. Daar brengen soldaten het grootste deel van hun tijd door, gebukt in loopgraven die zijn bedoeld om te exploderen, of gewaagde aanvallen doend die in een bloedbad eindigen. De rest van de grens bestaat hoofdzakelijk uit een meer, hoewel

dat in het hoge noorden overgaat in toendra die om over te vechten te koud en te kaal is. Jaren geleden is pap in de Smoor gewond geraakt toen er een bom op zijn eenheid viel. Nu is de Smoor zo verwoest door tientallen jaren oorlog dat de rook van explosies er als een permanente nevel hangt en er niets wil groeien. Het is er doods en grauw, net als de toekomst van de oorlog.

Eindelijk geeft hij de brief aan mij om voor te lezen, en vol hoop en verwachting maak ik hem open, tegelijkertijd verlangend en bang om erachter te komen wat Scheem te vertellen heeft.

‘Lieve familie, ik leef nog. Uiteraard.’

Dat levert gegrinnik op van pap en mij, en zelfs een glimlach van Gisa. Mam kan er niet zo om lachen, ook al begint Scheem al zijn brieven op die manier.

‘We zijn van het front weggeroepen, zoals pap-de-Speurheus vast al heeft geraden. Het is fijn om weer terug te zijn in de hoofdkampen. Het is hier zo Rood als de dageraad, Zilveren officieren zie je haast nooit. En zonder de rook van de Smoor kun je zowaar elke dag de zon bloedrood zien opkomen. Maar ik blijf hier niet lang meer. Het commando wil de eenheid klaarmaken voor gevechten op het meer en we zijn ingedeeld bij een van de nieuwe oorlogsschepen. Ik heb een hospik gesproken die van haar eenheid is overgeplaatst. Ze zei dat ze Tramy kende en dat alles in orde is met hem. Hij heeft wat granaatscherven geïncasseerd bij het terugtrekken uit de Smoor, maar hij is aardig hersteld. Geen infectie, geen blijvende schade.’

Mam zucht hoorbaar en schudt haar hoofd. ‘Geen blijvende schade,’ zegt ze smalend.

‘Nog steeds geen nieuws over Bree, maar ik maak me niet ongerust. Hij is de beste van ons allemaal en binnenkort is hij toe aan zijn vijfjaarsverlof. Hij komt al gauw naar huis, mam, dus hou op met piekeren. Verder niets te melden, tenminste niets wat ik in een brief kan schrijven. Gisa, loop niet de hele